

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

12 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte

Timofti Vladimir

judcători

Toma Nadejda

Boico Victor

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2018, în cauza penală în privința lui

Tanasă Valeriu XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 06.07.2017 – 06.10.2017;*
2. *Instanța de apel: 11.12.2017 – 30.01.2018;*
3. *Instanța de recurs: 24.05.2018 – 12.09.2018.*

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 06 octombrie 2017, pronunțată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364/1 Cod de procedură penală, Tanasă Valeriu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal la pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 400 (patru sute) unități convenționale, ceea ce constituie 20000 (douăzeci mii) lei, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

S-au admis parțial acțiunile civile înaintate de Prodan Vera și Dascal Alexandra, dispunându-se încasarea din contul inculpatului Tanasă Valeriu în beneficiul lui Prodan Vera prejudiciul moral în mărime de 10 000 (zece mii) lei, iar în beneficiul lui Dascal Alexandra prejudiciul moral în mărime de 8 000 (opt mii) lei.

S-a respins solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea din contul inculpatului Tanasă Valeriu în beneficiul statului cheltuielile de judecată în mărime de 640 lei suportate în legătură cu efectuarea expertizei medico-legale.

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a constatat, că Tanasă Valeriu, la 19.04.2017, aproximativ la ora 13 și 15 min., aflându-se în mun. Chișinău, fiind treaz, posedând permis de conducere pentru mijlocul de transport pe care-l conducea, conducând automobilul de marca Mercedes, model 21, cu n/î XXXXX în regim marșarier, ajungând în regiunea imobilului XXXXX de pe str. Alecu Russo, acționând contrar prevederilor pct. 41 sub pct. (2) a Regulamentului circulației rutiere, aprobat

prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13.05.2009, care stipulează «Conducătorul vehiculului care intenționează să se deplaseze cu spatele poate să înceapă manevra numai după ce s-a asigurat că o poate face fără a crea un pericol sau un obstacol pentru ceilalți participanți la trafic» și pct. 45 sub pct. (1) lit. a), b), d) a Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13.05.2009, care stipulează «Conducătorul trebuie se conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase și situația rutieră» și alin. (2) care stipulează «în cazul în care în limita vizibilității apar fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului», nu s-a asigurat că poate efectua manevra marșarier fără a crea un pericol pentru pietoni, nu a ținut cont de situația rutieră, nu a manifestat prudență sporită, nu a redus viteza și nu a oprit autovehiculul condus de el, în rezultatul cărui fapt a tamponat pietonii Prodan Vera Arion, XXXXX și Dascal Alexandra Andrei, a. n. XXXXX (f. d. 145-146).

Acțiunile inculpatului Tanasă Valeriu au fost încadrate în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, conform indicilor: *„Încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății”*.

3. Sentința a fost atacată cu apel de procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care Tanasă Valeriu să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, iar în temeiul prevederilor art. 65 alin. (3) Cod penal a-i stabili pedeapsă complementară sub formă de privare de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe un termen de 1 an și 6 luni și admiterea solicitării acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 640 lei, pentru efectuarea expertizei medico-legale în privința părților vătămate Prodan Vera și Dascal Alexandra, cu dispunerea încasării acestora din contul inculpatului Tanasă Valeriu în beneficiul statului.

În motivarea apelului a indicat că, deși instanța de fond, la emiterea sentinței a dat o apreciere corectă probelor administrate de organul de urmărire penală, aceasta nu a luat în considerație gravitatea infracțiunii incriminate și nu a stabilit o pedeapsă care ar duce la corectarea și reeducarea inculpatului, considerând că, a fost aplicată o pedeapsă inequitabilă, contrar prevederilor art.75 Cod penal, precum și art.64 alin.(3) Cod penal potrivit căruia „Mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 500 la 3000 unități convenționale”, or, instanța a aplicat o amendă sub limitele prevăzute.

La fel, a considerat că în privința inculpatului urmează să fie aplicată o pedeapsă complementară sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Totodată, în baza aceleiași sentințe a fost respinsă ca neîntemeiată solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpat în contul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 640 lei, or, obligația de a suporta cheltuielile judiciare este integrală,

incluzând toate cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de către prima instanță.

În astfel de circumstanțe, acuzarea a considerat că cheltuielile de judecată suportate de către stat în cauza penală de învinuire a lui Tanasă Valeriu urmează să fie încasate din contul acestuia.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2018 a fost admis apelul declarat de procuror, casată parțial hotărârea atacată, în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, în partea respectivă, prin care lui Tanasă Valeriu, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, prin aplicarea prevederilor art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, i s-a stabilit pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, ceea ce constituie 25 000 (douăzeci și cinci mii) lei.

Celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut, că judecarea cauzei în instanța de fond a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în corespundere cu prevederile art. 364/1 Cod de procedură penală, probele fiind apreciate corect prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, prima instanță corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului Tanasă Valeriu de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal.

Reieșind din faptul că, cercetarea judecătorească s-a efectuat în procedură simplificată în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, instanța de apel a indicat că, legalitatea sentinței atacate va fi verificată sub aspectele de drept: dacă există erori procesuale și dacă măsura de pedeapsă este stabilită în limitele legii.

În această ordine de idei, instanța de apel a menționat că, până la începerea cercetării judecătorești, inculpatul, prin cerere a solicitat examinarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, recunoscând săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu (f. d. 132), iar instanța de fond prin încheierea protocolară (f. d. 139) a dispus examinarea cauzei în procedură simplificată, în baza art. 364/1 Cod de procedură penală.

Instanța de apel a considerat că motivele invocate de procuror în partea stabilirii pedepsei de către instanța de fond sunt întemeiate, or, aplicând pedeapsa cu amendă inculpatului Tanasă V. în mărime de 400 unități convenționale, prima instanță nu a ținut cont de prevederile art. 64 alin. (3) Cod de procedură penală, care indică expres că, pedeapsa minimă sub formă de amendă constituie 500 unități convenționale, astfel încât nu mai poate fi redusă.

În acest context, instanța de apel a subliniat că, în conformitate cu prevederile art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, inculpatul beneficiază de reducerea cu o pătrime a limitei de pedeapsă - amendă, însă cuantumul pedepsei nu poate fi mai mic de cel fixat la art. 64 alin. (3) Cod penal.

Însă solicitarea acuzatorului de stat de a fi aplicată inculpatului pedeapsa complementară, instanța de apel a considerat-o nefondată, deoarece potrivit sancțiunii art. 264 alin. (1) Cod penal, la aplicarea amenzii nu se aplică pedeapsa complementară.

Referitor la alegația procurorului în partea ce ține de respingerea cerinței de încasare a cheltuielilor judiciare din contul inculpatului Tanasă Valeriu în mărime de 640 lei pentru efectuarea expertizei medico-legale în privința părților vătămate Prodan Vera Arion și Dascăl Alexandra Andrei, instanța de apel a considerat-o nefondată, iar concluzia instanței de fond, întemeiată.

În susținerea acestei opinii, instanța de apel a indicat că, cheltuielile judiciare invocate de procuror reprezintă plata din bugetul de stat pentru efectuarea raportului de expertiză medico - legală nr. 1232/D din 02 iunie 2017 și raportului de expertiză medico - legală nr. 1243/D din 06 iunie 2017 (f. d. 51-52, 67-68), iar potrivit art. 143 alin.(1) Cod de procedură penală, expertiza medico-legală se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale a părții vătămate și în alte cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză.

La fel, a remarcat că legea procesual penală nu prevede achitarea de către inculpat a cheltuielilor judiciare cerute de apelant, astfel prevederile legale la care a făcut trimitere procurorul nu stabilesc asemenea cheltuieli ce pot fi încasate din contul inculpatului.

6. Decizia instanței de apel, pronunțată integral la data de 27 februarie 2018, este atacată, la 22 martie 2018, cu recurs ordinar de către procuror, care, invocând prevederile art.427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a acesteia, în partea cheltuielilor judiciare, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivare invocă că, instanța de apel nu a luat în considerație că în cadrul instrumentării cauzei penale de către stat au fost suportate cheltuieli pentru efectuarea raportului de expertiză medico - legală nr. 1232/D din 02 iunie 2017 și raportului de expertiză medico - legală nr. 1243/D din 06 iunie 2017 (f. d. 51-52, 67-68) în sumă de 640 lei, sumă ce urmează a fi încasată din contul inculpatului în beneficiul statului, conform art.227-229 Cod de procedură penală, iar instanța, contrar prevederilor art.385 alin.(1) pct.14), 397 pct.5) Cod de procedură penală, nu a dispus acest fapt.

De asemenea, recurentul menționează și modificările operate la legea procesual penală din data de 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2017, prin care a fost abrogat alin.(2) al art.143 Cod de procedură penală, astfel că, inculpatul urmează să suporte aceste cheltuieli în baza culpei sale infracționale.

7. Inculpatul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de procuror, considerând că solicitarea procurorului referitor la încasarea cheltuielilor judiciare este nefondată și solicită de-a fi respins recursul.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

Analizând decizia atacată, Colegiul penal consideră că sunt nefondate alegațiile acuzatorului de stat privind menținerea de către instanța de apel a hotărârii primei

instanțe în ce privește respingerea cererii procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, deoarece la judecarea apelului declarat de procuror, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, respectând prevederile art. 414 alin. (1), (5) și 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, așa cum este indicat în pct. 5 din prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară.

Mai mult ca atât, instanța de recurs reține faptul, că argumentele invocate de recurent au constituit obiect al examinării la judecarea cauzei în instanța de apel, și asupra acestora instanța judecătorească s-a expus argumentat în hotărârea pronunțată.

Totodată, Colegiul penal consideră necesar de a notifica prevederile art. 227 Cod de procedură penală, potrivit cărora: alin. (1) cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Alin. (2) cheltuielile judiciare cuprind sumele: pct. 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; pct. 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; pct. 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; pct. 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; pct. 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală. Alin. (3) cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Astfel, norma citată supra prevede clar și evident care anume cheltuieli urmează a fi puse pe seama inculpatului, însă la această categorie nu se includ cheltuielile suportate la efectuarea expertizei medico-legală nr.189D/2191 din 05.12.2016, or, potrivit art.143 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală expertiza judiciară se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale.

Prin urmare, aceste cheltuieli sunt puse pe seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și se compun din cheltuieli evidente și strict necesare, în vederea constatării faptei infracționale, însă nu constituie cheltuieli suplimentar suportate de către organul de urmărire penală sau de către instanță, în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau judecării cauzei.

Drept urmare, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat, or, potrivit art. 227 alin.(1), (3) și art. 229 alin.(1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuieli suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, în vederea demonstrării vinovăției inculpaților în comiterea infracțiunilor imputate, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Cu referire la alegația procurorului, precum că prin abrogarea alin. (2) al art.143 Cod de procedură penală (Legea nr.316 din 22.12.2017, publicată în Monitorul Oficial

nr.40-47/108 din 09.02.2018) se atestă intenția legislatorului, de a pune cheltuielile judiciare în sarcina inculpatului, Colegiul penal consideră că nu este întemeiată, or, instanța de apel și-a motivat soluția pe prevederile legale în vigoare.

În aceste condiții instanța de recurs consideră, că n-a fost constatată prezența în speța examinată a unor erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide, că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, de aceea recursul ordinar declarat de procuror se declară inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2018, în cauza penală în privința lui **Tanasă Valeriu XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la data de **12 octombrie 2018.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Boico Victor